

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 vtrum sit in omnibus habentibus gratiam gratum facientem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

nis ergo potest esse cum peccato mortali.

S E D C O N T R A est, quod dicitur Sapient. 1. In malevolam animam non introibit sapientia, nec habitabit in corpore subdito peccatis.

R E S P O N. Dicendum, quod sapientia, qua est dominum Spiritus sancti, sicut dictum est, facit redditum iudicium circares diuinis, vel per regulas diuinis de aliis ex quadam connaturalitate, sive unione ad diuinam, que quidem est per charitatem, ut dictum est: & ideo sapientia, de qua loquimur, presupponit charitatem. Charitas autem non potest esse cum peccato mortali, ut ex supra patet.

Vnde relinquitur, quod sapientia, de qua loquimur, non potest esse cum peccato mortali.

A D P R I M U M ergo dicendum, quod illud intelligendum est de sapientia in rebus mundanis, sive etiam in rebus diuinis per rationes humanas, de qua sancti non gloriantur, sed eam se fatentur non habere, secundum illud Prove. 30. Sapientia hominum non est mecum. Gloriantur autem de sapientia diuinam, secundum illud 1. ad Corinth. 1. Facta est nobis sapientia a Deo.

A D T E R T I U M dicendum, quod sapientia est differat a charitate, tamen presupponit eam, & ex hoc ipso diuidit inter filios perditionis, & regni.

¶ Super quatuor gradus inveniuntur articulus quintus.

ARTICVLVS V.

Vtrum sapientia sit in omnibus habentibus gratiam.

IN articulo quinto, omisso quarto, dubium occurrit, Quo pacto sapientia donum secundum alio rem gradum specterat ad gratiam gratias datam, cum sapientia donum secundum totam latitudinem perfectio- nis sue gratiam faciat. Conflat enim, quod sicut simpliciter ad simpliciter, ita magis ad magis, &c. Ac per hoc sapientia donum simpliciter gratum faciens, matrem, magis gratum faciet. Gratiæ autem gratis data differt a gratiam faciente penes gratum facere, & no gratum facere, apud authorem in prima secundum q. 11. art. 1. ad ultimum.

¶ Ad huius rei evidenter sententia, quod sapientia, sicut & scientia dupliciter potest augeri, scilicet intensius, & extensius, ex parte sci- licer subiecti, vel obiecti, ut superius declaratum fuit. Et licet vitrumque perficiat habentem, diversimode tamen: quia augmentum intensum per se pri- mo ordinatur ad per-

F dicitur Proverb. 8. sed Sapientia, dicitur, quod neminem diligit Deus, nisi eum, qui cum sapientia inhabita: ergo in omnibus habentibus gratiam, sine peccato mortali existentibus, est sapientia.

R E S P O N. Dicendum, quod la- pieta, de qua loquimur, sicut dictum est, importat quandam re- titudinem iudicii circa diuinam, & confidencia, & consilenda. Et quantum ad utrumque ex uno- ne ad diuinam secundum diuersos gradus aliqui sapientiam fortun- tur. Quidam in tantum fortun- tur de recto iudicio tam in com- platione diuinorum, quam etiam in ordinatione rerum humanarum secundum diuinas regulas, quan- tum est necessarium ad salutem. Et hoc nulli decet sine pœna morali existenti per gratiam gratam facientem: quia si natura non deficit in necessariis, multo minime gratia. Vnde dicitur 1. Ioan. 3. Vi- etio docet nos de omnibus. Quia dā autem alteriori gradu pertinet sapientiae donum, & quantum ad contemplationem diuinorum, in- quantum, si aliora quedam mythe- ria & cognoscunt, & alii manifesta- re posunt, & etiam quantum ad directionem humanorum secun- dum regulas diuinas, in quantum posunt secundum eas non solum scriptos, sed etiam alios ordinare. Et iste gradus sapientia non est comuniis omnibus habentibus gratiam, gratum facientem, sed magis pertinet ad gratias gratias das, quas Spiritus sanctus di- stribuit prout vult, secundum il- lud 1. ad Corinth. 12. Alii datur per spiritum sermo sapientiae &c.

A D P R I M U M ergo dicendum, quod apostolus loquitur ibi de sapientia secundum quod se extendit occulta mysteria diuinorum: sicut & ibidem dicit: Loquimur de sapientiam in mysterio, quia ab conditio-

A D T E R T I U M Dicendum, quod quoniam in homines, & de ceteris iudicare, pertinet ad iudicatores, tamen ordinari proprios animos, & iudicatores, pertinet ad unum quemque, ut pertinet in epistola ad Demophylum.

A D T E R T I U M Dicendum, quod inveni- zati, sicut & pueri, habent quidem haben- tia, secundum, quod est donum Sapientiae, sed non habent auctum proper impun- porale, quo impeditur in cis illis ratio-

ARTICVLVS VI.

Vtrum septima beatitudine respondet ad gratiam.

A D S E X T U M sic procedit. Videlicet ma beatitudine non responderet ad gratiam. Septima enim beatitudine est: Beati-